

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 23 września 2024 r.

Poz. 7700

ROZSTRZYGNIECIE NADZORCZE NP-II.4131.1.249.2024.9 WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 12 września 2024

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609, ze zm.)

orzekam

nieważność § 1 pkt 2 uchwały w zakresie zwrotu: "Dodatek przysługuje również w sytuacji, gdy niemożliwość udziału w sesji wynika z choroby potwierdzonej stosownym zaświadczeniem lekarskim o braku zdolności do wykonywania obowiązków społecznych. Zaświadczenie należy przedłożyć najpóźniej w ciągu 7 dni od nieobecności na sesji." uchwały nr V/32/2024 Rady Miasta i Gminy Margonin z dnia 12 sierpnia 2024 r. w sprawie zmiany uchwały nr XXXVII/371/2022 Rady Miasta i Gminy Margonin z dnia 18 lutego 2022 r. w sprawie wysokości diet dla Sołtysów - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 12 sierpnia 2024 r. Rada Miasta i Gminy Margonin podjęła uchwałę nr V/32/2024 w sprawie zmiany uchwały NR XXXVII/371/2022 Rady Miasta i Gminy Margonin z dnia 18 lutego 2022 r. w sprawie wysokości diet dla Sołtysów.

Uchwałę podjęto na podstawie "art. 37b ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 609 ze zm.)".

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu 14 sierpnia 2024 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Przedmiotową uchwałą zmieniającą Rada Miasta i Gminy Margonin ustaliła m.in. wysokość diet dla sołtysów z terenu Gminy Margonin w formie ryczałtu. Podstawę prawną uchwały stanowi art. 37b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 ze zm.), dalej „ustawa”, w myśl którego: „Rada gminy może ustanowić zasady, na jakich przewodniczącemu organu wykonawczego jednostki pomocniczej będzie przysługiwała dieta oraz zwrot kosztów podróży służbowej”.

W treści § 1 ust. 1 uchwały zmieniającej wskazano: "§1 pkt 1 otrzymuje brzmienie: "1. Ustala się miesięczną dietę w związku z pełnieniem funkcji dla Sołtysów Sołectw z terenu Gminy Margonin: 1) w kwocie 400,00 zł (słownie: czterysta złotych 00/100) w miesiącach, w których odbywa się co najmniej jedna zwyczajna sesja Rady Miasta i Gminy Margonin, 2) w kwocie 800,00 zł (słownie: osiemset złotych 00/100) w miesiącach, w których nie odbywają się zwyczajne sesje Rady Miasta i Gminy Margonin";".

Ponadto, w pkt. 2 rzeczonego przepisu uchwalono: „§1 ust 7 otrzymuje brzmienie: "7. Dieta, o której mowa w ust. 1 pkt 1) ulega podwyższeniu o kwotę 400,00 zł w przypadku uczestniczenia sołtysa w całej sesji Rady Miasta i Gminy Margonin co najmniej raz w danym miesiącu. Dodatek przysługuje również w sytuacji, gdy niemożliwość udziału w sesji wynika z choroby potwierdzonej stosownym zaświadczeniem

lekarskim o braku zdolności do wykonywania obowiązków społecznych. Zaświadczenie należy przedłożyć najpóźniej w ciągu 7 dni od nieobecności na sesji.";

W kontekście ryczałtowego sposobu określenia wysokości diet na podstawie art. 37b ust. 1 ustawy zauważyć należy, że sądy administracyjne przyjmują tożsame stanowisko, jak w odniesieniu do diet dla radnych. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Opolu w uzasadnieniu wyroku z 11 października 2012 r., II SA/Op 387/12 CBOSA, wyjaśnił, że: „Użyty przez ustawodawcę w przepisie art. 37b ust. 1 u.s.g. wyraz «dieta» należy rozumieć (...) jako zwrot kosztów związanych z pełnieniem funkcji. Jego istota sprowadza się do wyrównywania wydatków i strat spowodowanych pełnieniem wskazanej funkcji. Skoro więc dieta sprowadza się do wyrównania wydatków i strat spowodowanych pełnieniem funkcji sołtysa, to osoba pełniąca funkcję sołtysa zachowuje prawo do zwrotu kosztów i wydatków poniesionych w związku ze sprawowaniem tej funkcji, a nie z tytułu samego faktu bycia taką osobą”. Mając na względzie tak rozumiane pojęcie „diety”, Sąd uznał, że: „Rada gminy, korzystając zatem z normy kompetencyjnej zawartej w przepisie art. 37 ust. 1 u.s.g. winna dokonać określenia zasad, na jakich przysługują przewodniczącemu organu wykonawczego jednostki pomocniczej diety i zwrot kosztów podróży, a więc określenia tych czynności funkcyjnych sołtysa, za które dieta przysługuje. Zakresem regulacji uchwały winna być objęta m.in. sytuacja, gdy przewodniczący organu wykonawczego przez dłuższy okres czasu nie wykonuje obowiązków wynikających z pełnionej funkcji, a tym samym nie ponosi żadnych kosztów związanych z pełnieniem funkcji”.

W uzasadnieniu wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 23 października 2019 r., II SA/Po 555/19, CBOSA, stwierdzono z kolei, że: "Skoro dieta sprowadza się do wyrównania wydatków i strat spowodowanych pełnieniem funkcji przewodniczącego rady (przypis autora: dotyczy odpowiednio przewodniczącego organu wykonawczego jednostki pomocniczej), to osoba pełniąca tę funkcję zachowuje prawo do zwrotu kosztów i wydatków poniesionych w związku ze sprawowaniem funkcji, a nie z tytułu samego faktu bycia taką osobą. Zgodzić się zatem należy z poglądem (...), iż zakresem regulacji uchwały podjętej na podstawie delegacji ustawowej zawartej w omawianym przepisie winna być objęta m.in. sytuacja, gdy sołtys, przez dłuższy okres czasu nie wykonuje obowiązków wynikających z pełnionej funkcji, a tym samym nie ponosi żadnych kosztów związanych z pełnieniem funkcji. W przeciwnym razie dieta ustalona w stałej kwocie ma charakter okresowego ryczałtu, który przyjmuje charakter stałego, wynagrodzenia, niezależnego od kosztów związanych z pełnieniem funkcji". Natomiast „ustalona w stałej kwocie dieta w formie ryczałtu miesięcznego traci charakter rekompensacyjny, a przyjmuje charakter stałego, miesięcznego wynagrodzenia, niezależnego od kosztów związanych z pełnieniem funkcji", tym samym "zapis (...) uchwały, określający jedynie zryczałtowaną kwotę miesięczną diet w wysokości (...), w istotny sposób narusza przepis art. 37b ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym".

Co więcej, jak słusznie zauważył Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gorzowie Wielkopolskim w wyroku z 26 sierpnia 2020 r., II SA/Go 319/20: "(...) jeżeli radny (przypis autora: dotyczy odpowiednio przewodniczącego organu wykonawczego jednostki pomocniczej), w czasie swojej nieobecności podczas prac rady lub jej organów, nie wykonuje innych czynności związanych z pełnieniem mandatu, to nie powinien otrzymać diety, chociażby ta nieobecność była usprawiedliwiona".

Omówiony wcześniej kompensacyjny charakter diety, o której mowa w art. 37b ust. 1 ustawy, wyklucza możliwość jej przyznawania w sytuacji niewykonywania przez sołtysa swojej funkcji i związanych z nią obowiązków także, gdy jest to spowodowane - jak w niniejszej sprawie - chorobą potwierdzoną stosownym zaświadczeniem lekarskim o braku zdolności do wykonywania obowiązków społecznych. W tym czasie sołtys nie wykonuje bowiem swoich powinności związanych z funkcją, a zatem nie powstają wydatki lub straty, które dieta ta miałaby rekompensować.

W ocenie organu nadzoru uchwalony przez Radę Miasta i Gminy Margonin przepis § 1 pkt2 uchwały zmieniającej, w podanym zakresie został podjęty z istotnym naruszeniem art. 37b ust. 1 ustawy.

Wobec powyższego, należało orzec jak w sentencji.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski
(-) Agata Sobczyk
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:

Rada Miasta i Gminy Margonin

Burmistrz Miasta i Gminy Margonin